

ОСВІТА В УМОВАХ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ ТА ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

ОЛЕКСАНДР, ПОЛІЩУК¹ОЛЕНА, ПОЛІЩУК²**Анотація**

Розглянуто важливість процесу діджиталізації в умовах глобалізації. Встановлено, що на сучасному етапі діджиталізація сприяє формуванню нової моделі світу і в цьому процесі провідна роль відводиться освіті. Мета статті: розглянути вплив процесів діджиталізації на освіту в умовах глобалізації. Завдання статті: 1) розкрити сучасні концептуальні основи глобалізації; 2) показати вплив діджиталізації на освіту. У процесі дослідження були використані емпіричні, комплексні методи, а також метод антропології. Використання вказаної методології, у своїй взаємодії, дозволила розкрити концептуальні основи глобалізації в умовах діджиталізації і прийти до висновку, що процеси глобалізації, завдяки розвитку цифрових технологій, набирають різних форм і можливостей, утворюють траєкторії міжнародної співпраці та колективної дії, породжують нові явища. Вищенаведений аналіз дозволив стверджувати, що розвиток освіти та освітнього процесу залежить від процесів діджиталізації. У цьому сприяє глобалізація, яка має свої особливості. Для цього розглянуто основні концептуальні основи глобалізації та її сучасного розуміння. Тобто розвиток цифрових технологій у глобалізованому світі поряд з позитивними аспектами глобалізації породив чимало негативних факторів: утворення різних міфів і фейків, розмежування віртуального і реального світів тощо. При цьому освіта відіграє важливу роль, адже є одним із соціально-політичних інститутів, що відповідає за формування людини майбутнього, вона сприяє формуванню цифрової людини, яка має інше сприйняття світу, втрачає відчуття реальності, часу, уникає відповідальності, і є суб'єктом, що мандрує цифровими Інтернет-мережами. Практично вона постає частиною цифрової системи та відповідно до неї формує власну систему мислення і ставлення до світу. Отже, діджиталізація освітнього простору стала однією з умов персоналізації та гнучкості освітнього процесу. Діджиталізаційні процеси в умовах глобалізації відкривають широкі можливості для учасників освітнього процесу, вони виступають першопричиною інноваційних змін у сферах зайнятості, в освіті і суспільстві в цілому.

Ключові слова: діджиталізація, людина, глобалізація, цифрова людина, освіта, освітня дипломатія, світ, віртуальний світ, цифрові технології, мобільність.

Актуальність дослідження.

У XXI ст. значно актуалізувалися питання глобалізації. Це зумовлено рядом чинників: політичними, економічними, соціальними, міграційними тощо. Основною метою цього процесу є об'єднання людства на планеті Земля. Тобто відбувається формування нової моделі сприйняття світу як єдиного цілого. І в цьому контексті провідна роль відводиться освіті, яка має справу з формування знань і світогляду підрастаючого покоління.

Це змушує суспільство замислитися над реальністю проекту глобалізації, не зважаючи на ті кроки, що вже зроблені в цьому напрямі.

Мета статті: розглянути вплив процесів діджиталізації на освіту в умовах глобалізації.

Завдання статті: 1) розкрити сучасні концептуальні основи глобалізації; 2) показати вплив діджиталізації на освіту.

Методологія дослідження. Для досягнення поставленої мети нами були використані емпіричні та комплексні методи. Використання емпіричних методів (спостереження, порівняння) дозволило продемонструвати вплив цифрових технологій в умовах глобалізації на освіту, зрозуміти, якого саме впливу зазнає освіта і як змінюється й від чого залежить освітня політика у цифрову епоху. Комплексні методи (аналіз і синтез) дозволили проаналізувати сучасні концепції суті глобалізації, визначити місце освіти у цьому процесі, показати, що процеси діджиталізації у сучасному світі є невідворотними і рівень розвитку держав залежить від рівня впровадження цифрових технологій в усі галузі, а це є неможливим без набуття цифрових навичок. Антропологічний метод дозволив спроектувати розвиток людини

Corresponding authors:

¹ Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія (Хмельницький, Україна)

E-mail: Prokurator2007@ukr.net

ORCID ID: 0000-0002-9838-7105

² Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія (Хмельницький, Україна)

E-mail: Elen_5@ukr.net

ORCID ID: 0000-0002-3826-5085

в умовах діджиталізації та визначити місце останнього у глобалізаційних процесах.

Обговорення. Вагомий внесок у розробку зазначеної проблеми зробили О.Данільян, О.Дзєбан та Ю.Калиновський у своїй праці «Соціальна нестабільність як глобальна тенденція сучасного світу», у якій автори звертають увагу на розвиток інформаційного суспільства та створення нових можливостей для саморозвитку людини, суспільного прогресу, утвердження нових засобів взаємодії для всіх суб'єктів глобального та національного комунікативного середовища (Danilyan, Dzeban, Kalynovskyi, 2022). Зосереджуючи безпосередньо увагу на освіті, В.Воронкова, Г.Васильчук, В.Нікітенко, Ю.Каганов, Н.Метеленко у монографії «Трансформація цифрової освіти в епоху четвертої промислової революції і глобалізація» концептуалізують зміни у сфері освіти та зосереджують нашу увагу на її цифровій трансформації, націленої на розробку та застосування цифрових навчальних ресурсів, покращення цифрової грамотності вчителів та учнів, цифровому управлінні освітою тощо. Науковці наголошують на тому, що передові країни світу надають великого значення просуванню справедливості в освіті, покращенню якості освіти та покращенню управління освітою шляхом її цифровізації, очолюючи реформу освітніх концепцій, формуючи нові ідеї, методи і практики, забезпечуючи потужну підтримку та рушійний механізм для реформування та розвитку. Зазначають, що цифровізація розширює можливості нової екології освіти. Цифрова трансформація освіти є важливим рушієм та інноваційним шляхом для якісного розвитку вищої освіти, вона спричинила системні зміни в методах вищої освіти, моделях роботи шкіл, системах управління та гарантійних механізмах, а також змінює вищу освіту. освіта екологія (Voronkova, Vasyl'chuk, Nikitenko, Kaganov, Metelenko, 2023). Продовжуючи тему діджиталізації освітнього простору, О.Поліщук і О.Поліщук у дослідженні «Особливості використання інформаційно-комунікаційних технологій в умовах цифровізації суспільного життя і надання освітніх послуг» зазначають, що освіта як соціальний інститут, основною метою якого є формування людини відповідно до суспільних вимог та потреб часу, активно послуговується благами інформаційної епохи. Зазначене засвідчує: ІКТ та інноваційні підходи стали необхідною складовою освітнього процесу у закладах загальної середньої освіти і не лише, що є однією із небагатьох причин краху класичної моделі освіти. (Поліщук, Поліщук, 2023).

Особливої уваги заслуговує праця «Парадигмальні альтернативи глобального розвитку, науково-технічного прогресу та перспективи розвитку цивілізації в інституціональних моделях «фізичної соціальної економіки», де автори В.Зінченко, О.Поліщук, В.Левкулич, О.Бульвінська, М.Ступов, В.Левкулич аналізують моделі науково-технічного прогресу, заснування фізичних розробок соціальної економіки в умовах глобалізаційних процесів. Дослідники, на основі власних спостережень та аналізу роблять висновок, що останніми роками поняття «фізична соціальна економіка» займає значну теоретико-практичну, соціально-аналітичну і водночас економіко-прогностичну позицію серед глобальних моделей розвитку національних економік, економічних форм, міжнародних відносин та світового господарства, що вивчає особливості та принципи розвитку матеріальної сфери (фізичного) виробництва з метою кількісного та якісного покращення наповнення «ринкового кошика» на основі безперервного науково-технічного прогресу (Zinchenko, Polishchuk, Levkulych, Bulvinska, Iehupov. and Levkulych, 2024).

Вищенаведений аналіз дозволяє стверджувати, що розвиток освіти та освітнього процесу залежить від процесів діджиталізації. У цьому сприяє глобалізація, яка має свої особливості. Для цього розглянемо основні концептуальні основи глобалізації та її сучасного розуміння.

Концептуальні основи глобалізації

Розкриваючи означену проблему, ми звертаємо увагу на те, що в її розгляді суспільство розділилося на два блоки, цьому посприяли наукові дослідження, які розкриваються у концепціях глобалізму (мають позитивістські спрямування) і антиглобалізму. Суть цих концепцій зводиться до того, що глобалісти розглядають глобалізацію як процес уніфікації та об'єднання всього людства на планеті Земля (Chernilo, 2021) навколо важливих проблем: екології, енергетики, політики, голоду, війни тощо. Прихильники антиглобалізму об'єднуються навколо ідеї протистояння політичній владі, відстоюють ідею суверенності, протистоять впливу міжнародних організацій. Така полярність світогляду спричиняє хаос у свідомості та громадській думці. Однак, зважаючи на те, що глобалізація передбачає онтологічний вимір, виникає запитання, яким має бути світ і як його має сприймати людина?

Відповідь розкривається у концептуальних підходах до розуміння глобалізації, початком якої є великі географічні відкриття, а якщо гіпо-

тетично припустити – то з часів утворення держав та перших союзів. Підставою такого бачення є те, що глобалізація об'єднує суспільства, держави тощо навколо актуальних потреб, інтересів, цінностей.

Але особливу увагу на неї звернули саме в період великих географічних відкриттів. У цьому контексті основу глобалізаційного світогляду заклали Д. Дідро, Ш.-Л. Монтеск'є та інші філософи, які спрямували свої погляди на процеси відкриття та сприйняття Іншого (Ramin, 2018). Також цьому сприяв і розвиток науки і техніки, що створив нові можливості. Тобто науку і техніку треба сприймати як засіб глобалізації. На цьому наголошує Д. Дьюї – техніка, технології є продуктом, результатом наукової діяльності і сприяють спілкуватися один з одним не зважаючи на географічне розташування. Такий підхід дозволив Д. Дьюї визначити змістом глобалізації – нетериторіальні форми соціальної активності. З цим важко не погодитися, оскільки сучасний етап розвитку цифрових технологій підтвердив світогляд філософа. Винайдення Інтернету, цифрових засобів комунікації, розвиток економіки і транспорту лише пришвидшили процеси сприйняття Іншого і зближення з ним. Інтернет створив можливість людям швидко долати простір, не зважаючи на великі географічні відстані. Така реальність є підґрунтям концепції нетериторіальної соціальної активності запропонованої Д. Рагі (Ruggie G., 1993). Суть цієї теорії передбачає об'єднання навколо важливих для учасників глобалізації цінностей при допомозі Інтернету, технологій з іншими не переміщуючись географічно. У такий спосіб відбувається формування колективного існування, а науково-технічні досягнення виступають засобом глобалізаційних процесів. Тобто глобалізація діджиталізується. У процесі діджиталізації відбуваються соціальні зміни, що є процесом у ході якого утворюються нові можливості для колективних дій.

Колективна дія, що утворилася в умовах діджиталізації глобалізації, з однієї сторони набула іншої форми і розширила у найкоротший час простір своєї діяльності, з іншої сторони – стала обмеженішою у досягненні цілі. Обмеженість цього процесу обумовлюється слабкістю реальних дій та відсутністю стабільних зв'язків. Адже взаємодія у соціальних групах інтернет-мережі не характеризується стійкістю. Станом на сьогодні вона має ще хаосний характер. Свідченням цього є пошук людей самих себе у віртуальному глобалізованому просторі.

Крім цього, діджиталізація, як феномен інформаційного періоду розвитку суспільства, сприяє зміні норм та інститутів, а також еволюції учасників процесу.

Тобто, період невизначеності діджиталізованого у глобалізаційному процесі порушує питання його унормування, адже цей етап можна охарактеризувати як процесом «зіткнення цивілізацій». Ця теорія була запропонована С. Гантінгтоном (Huntington P. Samuel., 1993) і в глобалізаційному процесі сучасності вона передбачає зіткнення культур, режимів тощо. Процесу «зіткнення» не уникнути, адже це зумовлюється відсутністю відносної рівності суб'єктів глобалізованого простору. Але відносна рівність, виходячи з праксеології, є дещо утопічним світоглядом оскільки потребує унормування самої рівності.

З цього приводу С. Хасинклевєр запропонував «теорію міжнародних режимів», що ґрунтується на принципах, нормах, правилах та процедурах прийняття рішень (Hasenclever, Mayer, Rittberger. *Theories of International Regimes*, 1997). Дещо з іншої позиції до впорядкування глобалізаційного процесу, але у цьому ж напрямі, Д. Раулз запропонував концепцію «Право народів» (Rawls, 1999), в основі якого покладено толерантність. Тобто розглядається суспільство, яке не прагне експансії, поважає права людини тощо.

Розглянута частина концепції, підводить нас до сприйняття, так званого узагальнюючого світогляду, у якому присутні зазначені вище концептуальні засади, запропонованого Ю. Хабермасом «постнаціонального конституціоналізму» заснованого на згоді людей і відсутності будь-якого примусу.

Отже, підсумовуючи вище викладене, можна прийти висновку, що в умовах діджиталізації, глобалізація набирає різних форм і можливостей, утворюються різні траєкторії міжнародної співпраці, яка станом на сьогодні потребує унормування. Технологічна революція створила умови для народження різнопланових міфів і фейків, що ширяться у віртуальному просторі, і вже сьогодні людині важко розрізнити, де віртуальність, а де реальність.

Тобто, глобалізація на сучасному етапі розвивається в лоні технологічної революції.

Зважаючи на те, що глобалізація є невідворотним процесом і триває вже протягом значного періоду становлення людства, вона спрямована на налагодження взаєморозуміння між різними культурами. Налагодження взаємовідносин та взаєморозуміння для досягнення цілей, що передбачає збереження життя на Землі, між різними наро-

дами, націями, етносами та людьми передбачає формування спільних інтересів та цінностей. І цей процес на різних етапах становлення людства мав свої особливості – не є винятком епоха діджиталізації, цифрової революції тощо.

Звертаємо увагу на те, що самі процеси діджиталізації ніяк не змінюють процес глобалізації чи його зміст. Вони лише є його умовою і наповнюють технічну сторону, сприяють швидкому налагодженню комунікації, конструктивній співпраці та солідарності. Адже діджиталізацію спонукає сама суть глобалізації: взаємозв'язок та взаємозалежність різних суб'єктів соціальної дії, що має вияв у колективній дії (економіки, інвестицій, торгівлі тощо). Саме у цьому аспекті діджиталізація і розвиток комунікативних технологій займає провідну позицію – дозволяє швидко та у зручний спосіб поширювати інформацію, налагоджувати взаємовідносини. Однак, діджиталізація у глобалізаційному світі, крім зазначених факторів, ще й сприяє зростанню обсягів міжнародної торгівлі, відкриває можливості нових ринків збуту, породжує інтенсивну конкуренцію.

Отже, діджиталізація підштовхує до нових форм міжнародного співробітництва та об'єднання для вирішення проблем пов'язаних з тероризмом, торгівлею зброєю, війною, голодом, зміною клімату тощо. Однією з таких форм, що діє як дипломатія в глобалізованому просторі, є освіта.

Таке розуміння зумовлюється академічною мобільністю та застосуванням інформаційно комунікативних технологій в освітньому процесі. Академічна мобільність дозволяє учасникам освітнього процесу здобувати освіту не лише в національних закладах освіти, а й у зарубіжних, брати участь у різноманітних проектах тощо. Інформаційно-комунікаційні технології забезпечують безперешкодну комунікацію з представниками інших країн ЗВО, пришвидшують процеси обміну інформацією, сприяють і пришвидшують процеси соціалізації особистості, адаптації до нових умов тощо.

Діджиталізація освіти в умовах глобалізації

Зазначимо, що освіта як соціальне явище забезпечує гносеологічні потреби людини відіграє важливу роль у становленні всього соціокультурного комплексу – вдосконалення виробництва, суспільних відносин, сприяє переходу від одного етапу розвитку – індустріального до іншого – постіндустріального, інформаційного. Всі ці процеси не відбуваються індивідуально, а мають комплексний характер у глобалізова-

ному світі. Тобто освіта набуває глобалізаційного характеру і сприяє швидшому входженню суспільств у глобалізований простір. У такий спосіб відбувається розширення глобалізованого простору, з'являються нові можливості для людини: перебуваючи в одній країні, завдяки розвитку цифрових технологій та тих можливостей, що вони створюють для процесу пізнання, людина має можливість долучатися до різних освітніх платформ іноземних країн, швидко отримувати інформацію тощо. Діджиталізація освітнього простору в умовах глобалізації сприяє задоволенню інформаційного голоду та розширює межі інформаційного потоку з метою задоволення власних гносеологічних потреб.

При цьому звертаємо нашу увагу на те, що Європейський Союз як політичне та економічне утворення виступив з офіційною стратегією цифровізації промисловості, яка передбачає інтеграцію стратегій промислової цифровізації членів ЄС. Така стратегія спрямована на прискорення процесів цифровізації європейської промисловості, а це є неможливим без набуття відповідних навичок в оволодінні цифровими технологіями. У зв'язку з цим освітня політика глобалізованого світу європейських країн постійно коригується і піддається всебічній цифровій трансформації.

Діджиталізаційні процеси в умовах глобалізації відкривають широкі можливості для учасників освітнього процесу, вони виступають першопричиною інноваційних змін у сферах зайнятості, в освіті і суспільстві в цілому. Ми не випадково звернулися до освіти, адже вона готує фахівців для різних сфер господарювання, а знання при цьому, займають провідну позицію. Зазначимо, що сучасна освіта характеризується зростанням ролі знань та людського капіталу в організації сучасних виробництв та послуг. На думку більшості дослідників, наука і технології дозволили розширити можливості економічних ресурсів, запропонували споживачам нові види товарів та послуг, забезпечили ріст національних корпорацій та міжнародних транскорпорацій, які активно впроваджують інновації на світовому рівні. (Singareddy., Ranjan, Balamurugan, Shabana, 2019). І цьому, як не дивно, сприяє глобалізація та діджиталізація економічних й освітніх відносин. Оскільки діджиталізація наближує науку, освіту та ринок, а глобалізація стирає межі взаємовідносин (Vasilev, Gapsalamov, Akhmetshin, Bochkareva, Yumashev, Anisimova, 2020). Отже, впровадження цифрових технологій в освіт-

ній простір полегшує фрагментацію завдань та підтримує ефективний процес освітніх ланцюжків, (The State of the Digital Economy in the Commonwealth, 2020) починаючи від створення освітнього продукту і завершуючи процесами управління. Як бачимо цифрові технології з якими світ має справу стали провідною силою фундаментальних змін у способі мислення, функціонуванні суспільства та його інституцій.

Цей феномен сучасності не пройшов повз увагу Організації Об'єднаних Націй. Сьогодні вказана інституція та весь глобалізований світ вживають чимало зусиль щодо діджиталізації освіти як важливої стратегії для подолання кризи та виклику майбутнього світу. Діджиталізація освіти стала загальною стратегією загальної глобалізації. В останні роки багато країн і міжнародних організацій у світі запровадили стратегії розвитку цифровізації освіти, використовуючи цифрові технології для розширення можливостей реформування освіти.

Отже, діджиталізація освітнього простору стала однією з умов персоналізації та гнучкості освітнього процесу. Здобувачі мають можливість обирати освітні платформи, викладачів не обмежуючись можливостями власного закладу освіти. Завдяки насиченню інформаційного освітнього простору контентматеріалом здобувачі мають можливість навчатися у зручний для них час, долучатися до різноманітних проєктів тощо. Самі ж освіта, знання є доступнішими, гнучкішими, а спосіб їх отримання має неформальний характер. З цього можна зробити висновок, що діджиталізація процесу глобалізації на прикладі освіти забезпечує комфортні умови для навчання, самонавчання, ефективного розвитку та кар'єрного росту. Цікаві проєкти залучають чималу кількість учасників з різних країн світу, що стирає національні, культурні кордони. За таких умов, освіта в умовах глобалізаційних процесів завдяки діджиталізації перетворюється на ефективний інструмент, здатний сприяти розв'язанню проблем, спричинених суспільними викликами.

Вищенаведений аналіз, дозволяє зробити висновок, що освіта, як і всі інші соціальні процеси, зазнає глобалізованого впливу та сприяє зміні світогляду людини. Діджиталізація освітнього процесу в умовах глобалізації спричинила появу таких явищ, як мобільність, індивідуальна

освітня траєкторія. Завдяки їм учасники освітнього процесу мають можливість задовільнити свої гносеологічні потреби не лише у вітчизняних, а й зарубіжних закладах освіти. Зважаючи на розвиток науки, техніки, ринків, освіта повинна відповідати вимогам часу і потребам людини. Сучасні технологічні процеси здійснюють неабиякий вплив на фізичну, психічну структуру людей і в цілому на антропологію. Зазнають корекції традиційні уявлення про неефективне для розуміння, адже технології мають можливість забезпечити неефективне уявлення – ефективним.

У такий спосіб відбувається формування нового типу людини – цифрової. Остання по іншому сприймає світ, бачить себе в цьому світі. Така людина, як свідчать наші спостереження, втрачає відчуття часу та уникає відповідальності, вона є суб'єктом, який постійно мандрує в мережі створеній завдяки цифровим технологіям і в такий спосіб демонструє свою самоорганізованість і активність. Практично вона є частиною комплексної цифрової системи, і відповідно до цього формує власну систему мислення. Адже саме власне вибудована система, в основі якої покладено нелінійні підходи, дозволяє людині не лише зазнавати впливу цифрового світу, а й самій впливати на нього.

Тобто, людина в умовах глобалізації, діджиталізації є не лише активним учасником процесів, а й продуктом цих процесів.

Загальні висновки дослідження.

Отже, проведений аналіз дає підстави зробити наступні висновки: 1) сучасні процеси глобалізації зазнають впливу технічного прогресу і розвиваються в лоні технологічних революцій і винаходів; 2) діджиталізація створила умови, в яких глобалізація розширює свої можливості, траєкторію, на практиці створюється нова форма взаємодії суб'єктів у глобалізованому просторі, сприяє швидкому налагодженню комунікації, конструктивній співпраці та солідарності; 3) це породжує актуальність процесів діджиталізації в освітньому просторі. Оскільки тут зустрічається взаємообумовленість у напрямку формування людини майбутнього – цифрової людини, яка світ сприймає не в класичному його сприйнятті. Це людина, яка діє у світі цифрових технологій, а гносеологічні особливості її ґрунтуються на потоці інформації та цифрових можливостей.

Список використаних джерел

Поліщук О. С., Поліщук О. В. Особливості використання інформаційно-комунікаційних технологій в умовах цифровізації суспільного життя і надання освітніх послуг. *Сучасні цифрові технології та інноваційні методи*

навчання: досвід, тенденції, перспективи: матеріали XII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Тернопіль, 9–10 листопада, 2023). Тернопіль, 2023. С.262-265.

Chernilo D. One globalization or many? Risk society in the age of the Anthropocene. *Journal of Sociology*. 2021. №57(5). Iss.1. P. 12-26.

Danilyan O.G., Dzeban O.P., Kalynovskyi Y.Y. Social instability as a global trend of the modern world. *Cogito*. 2022. Vol. 14. Iss. 3. P.141-162.

Huntington P. Samuel. The Clash of Civilizations and the Remaking of World Order. 1993. URL: <https://msuweb.montclair.edu/~lebelp/1993SamuelPHuntingtonTheClashOfCivilizationsAndTheRemakingofWorldOrder.pdf> (дата звернення: 22.05.2024).

Hasenclever A., Mayer P., Rittberger V. Theories of International Regimes. Cambridge: Cambridge University Press, 1997. 248 p.

Ramin L. Globalization as a Symbolic Form: Ernst Cassirer's Philosophy of Symbolic Form as the Basis for a Theory of Globalization. *Philosophy of Globalization*. Boston: De Gruyter, 2018. P. 379-394.

Rawls J. The Law of Peoples: With "The Idea of Public Reason Revisited". Harvard: Harvard University Press, 1999. 208 p.

Ruggie G. Territoriality and beyond: problematizing modernity in international relations. *International Organization*. 1993. Vol. 47. №1. P.134-174.

Singareddy R. R., Ranjan P., Balamurugan A., Shabana C. Financial inclusion remodeling: Including the excluded masses. *Space and Culture, India*. 2019. 6(5). 178-188. URL: <https://doi.org/10.20896/saci.v6i5.375> (дата звернення: 25.05.2024).

The State of the Digital Economy in the Commonwealth. 2020. URL: https://production-new-commonwealth-files.s3.eu-west-2.amazonaws.com/migrated/inline/Digital%20Connectivity%20Report_low%20res_.pdf (дата звернення: 25.05.2024).

Vasilev V., Gapsalamov A., Akhmetshin E., Bochkareva T., Yumashev A., Anisimova T. Digitalization peculiarities of organizations: a case study. *Entrepreneurship and Sustainability*. 2020, Iss. 7. P. 3173-3190.

Voronkova V., Vasylychuk G., Nikitenko V., Kaganov Y., Metelenko N. Transformation of digital education in the era of the fourth industrial revolution and globalisation. Monograph. Riga, Latvia: Baltija Publishing, 2023. 220 p.

Zinchenko V., Polishchuk O., Levkulych V., Bulvinska O., Iehupov M. and Levkulych V. Paradigmatic alternatives of global development, scientific and technological progress and prospects for the development of civilization in the institutional "physical social economy" models. *E3S Web of Conferences*. 2024. Vol. 474. P. 01016. URL: <https://doi.org/10.1051/e3sconf/202447401016> (дата звернення: 29.05.2024).

References

Polishhuk, O. S., Polishhuk, O. V. (2023). Osobly`vosti vy`kory`stannya informacijno-komunikacijny`x tehnologij v umovax cy`frovizaciji suspil`nogo zhy`t`tia i nadannya osvitnix poslug. Suchasni cy`frovi tehnologiyi ta innovacijni metody`ky` navchannya: dosvid, tendencyi, perspekty`vy`: materialy` XII Mizhnarodnoyi naukovo-prakty`chnoyi internet-konferencyi (m. Ternopil`, 9–10 ly`stopada, 2023). Ternopil`. S.262-265.

Chernilo, D. (2021). One globalization or many? Risk society in the age of the Anthropocene. *Journal of Sociology*. №57(5). Iss.1. P. 12-26.

Danilyan, O. G., Dzeban, O. P., Kalynovskyi Y.Y. (2022). Social instability as a global trend of the modern world. *Cogito*. Vol. 14. Iss. 3. P.141-162.

Huntington P. Samuel. (1993). The Clash of Civilizations and the Remaking of World Order. URL: <https://msuweb.montclair.edu/~lebelp/1993SamuelPHuntingtonTheClashOfCivilizationsAndTheRemakingofWorldOrder.pdf> (data zvernennya: 22.05.2024).

Hasenclever, A., Mayer, P., Rittberger, V. (1997). Theories of International Regimes. Cambridge: Cambridge University Press. 248 p.

Ramin, L. (2018). Globalization as a Symbolic Form: Ernst Cassirer's Philosophy of Symbolic Form as the Basis for a Theory of Globalization. *Philosophy of Globalization*. Boston: De Gruyter. P. 379-394.

Rawls, J. (1999). The Law of Peoples: With "The Idea of Public Reason Revisited". Harvard: Harvard University Press. 208 p.

Ruggie G. (1993). Territoriality and beyond: problematizing modernity in international relations. *International Organization*. Vol. 47. №1. P.134-174.

Singareddy, R., Ranjan, P., Balamurugan, A., Shabana, C. (2019). Financial inclusion remodeling: Including the excluded masses. *Space and Culture, India*. 6(5). 178-188. URL: <https://doi.org/10.20896/saci.v6i5.375> (data zvernennya: 25.05.2024).

The State of the Digital Economy in the Commonwealth. 2020. URL: https://production-new-commonwealth-files.s3.eu-west-2.amazonaws.com/migrated/inline/Digital%20Connectivity%20Report_low%20res_.pdf (data zvernennya: 25.05.2024).

Vasilev, V., Gapsalamov, A., Akhmetshin, E., Bochkareva, T., Yumashev, A., Anisimova, T. (2020). Digitalization peculiarities of organizations: a case study. *Entrepreneurship and Sustainability*. Iss. 7. P. 3173-3190.

Voronkova, V., Vasylychuk, G., Nikitenko, V., Kaganov, Y., Metelenko, N. (2023). Transformation of digital education in the era of the fourth industrial revolution and globalisation. Monograph. Riga, Latvia: Baltija Publishing 220 p.

Zinchenko, V., Polishchuk, O., Levkulych, V., Bulvinska, O., Iehupov, M. and Levkulych, V. (2024). Paradigmatic alternatives of global development, scientific and technological progress and prospects for the development of civilization in the institutional “physical social economy” models. *E3S Web of Conferences*. Vol. 474. P. 01016. URL: <https://doi.org/10.1051/e3sconf/202447401016> (data zvernennya: 29.05.2024).

OLEKSANDR, POLISHCHUK – Dr. of Philosophical Sciences,
Professor, Vice-Rector for Scientific and Pedagogical Work of Khmelnytsky Humanitarian
and Pedagogical Academy (Ukraine, Khmelnytskyi).
E-mail: prokurator2007@ukr.net
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9838-7105>

OLENA, POLISHCHUK – Ph.D. in Pedagogy,
Associate Professor at the Department of Cultural Studies and Foreign Literature
of the Khmelnytsky Humanitarian-Pedagogical Academy (Ukraine, Khmelnytskyi).
E-mail: Elen_5@ukr.net
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3826-5085>

EDUCATION IN THE CONTEXT OF DIGITALIZATION AND GLOBALIZATION

Abstract

The importance of the digitalization process in the context of globalization is considered. It has been established that at the current stage, digitalization contributes to the formation of a new model of the world, and in this process education plays a leading role. The purpose of the article is to consider the impact of digitalization on education in the context of globalization. Objectives of the article: 1) to reveal the current conceptual framework of globalization; 2) to show the impact of digitalization on education. Empirical, complex methods, as well as the method of anthropology, were used in the research process. Implementation of the specified methodology, in its interaction, made it possible to reveal the conceptual foundations of globalization in the context of digitalization and to conclude that globalization processes, thanks to digital technologies development, take on different forms and opportunities, form trajectories of international cooperation and collective action, and give rise to new phenomena. The above analysis allowed us to assert that the development of education and the educational process depends on digitalization processes. This is facilitated by globalization, which has its own characteristics. For this purpose, the main conceptual foundations of globalization and its modern understanding are considered. That is, the development of digital technology in the globalized world, along with the positive aspects of globalization, has given rise to many negative factors: the creation of various myths and fakes, the separation of virtual and real worlds, etc. At the same time, education plays an important role, because it is one of the socio-political institutions responsible for the formation of a person of the future, it contributes to the formation of a digital person who has a different perception of the world, loses a sense of reality, time, avoids responsibility, and is a subject, that travels through digital Internet networks. Practically, it becomes a part of the digital system and, in accordance with it, forms its own system of thinking and attitude towards the world. Thus, digitalization of the educational space has become one of the conditions for personalization and flexibility of the educational process. In the context of globalization, digitalization processes open up wide opportunities for participants in the educational process, and they are the root cause of innovative changes in employment, education, and society as a whole.

Key words: digitization, man, globalization, digital man, education, educational diplomacy, world, virtual world, digital technologies, mobility.

© The Author(s) 2024
This is an open access article under
The Creative Commons CC BY license

Received date 15.07.2024
Accepted date 25.07.2024
Published date 15.08.2024

How to cite: Олександр Поліщук, Олена Поліщук. Освіта в умовах діджиталізації та глобалізації. Humanities studies: Collection of Scientific Papers / Ed. V. Voronkova. Zaporizhzhia : Publishing house “Helvetica”, 2024. 20 (97). P. 186–192.

doi: <https://doi.org/10.32782/hst-2024-20-97-21>